

Tekst: Ana Kranjc
Fotografije: Matjaž Corel

Pot po Kitajski zahteva izkušenega popotnika, saj te kljub dobrim pripravam čaka obilo nepredvidljivih situacij. A je vseeno pravi popotniški dragulj. Če odmisliš dolge vožnje, težave v komunikaciji, avanturistične WC-je, je potovanje prav zabavno. Povsod srečaš prijazne ljudi, narava pa ponuja tisoče različnih obrazov. Kitajska je zanimiva tudi zato, ker so cene na splošno zelo ugodne in si lahko s še tako nizkim dnevnim proračunom (2.000 sit/dan) privoščiš obilo izletov, veliko dobre hrane ter seveda na koncu poceni nakupe ponaredkov svetovno znanih proizvajalcev. Zato se je tja dobro odpraviti s čimmanj prtljage (oblačila), da je nahrbtnik na poti čim lažji, saj so trgovine dobro založene in se z novo garderobo opremiš kar tam za polovico ali celo tri četrtine manj denarja kot pri nas. Kdor ima rad azijsko kuhinjo bo prav gotovo zelo užival v lokalni hrani, možno pa je tudi okusiti različne nenavadne 'poslastice': pečene škorpijone, posušene podgane, kače na 101 način, morske kumare ter pasje in mačje meso. A kot pravi znani latinski pregovor: o okusih se ne razpravlja ...

Ob pripravah na dolgo potovanje se mi je zdela metropola **Hong Kong** zgolj izhodiščna točka in mesto privajanja na tamkajšnje klimatske razmere, od njega pa nisem pričakovala prav nič. Vendar me je že prvi stik z letališčem in ljudmi prevzel. To je res kozmopolitsko velemesto! Vse je tako čisto, urejeno, moderno. Večina ljudi zna angleško (nič čudnega boste rekli) ali se vsaj trudi kaj povedati. Po treh dneh raziskovanja polotoka in otoka, na katerih leži Hong Kong, te vse, kar je povezano z njim, naravnost navdušuje. No, razen nečesa. Hrana je namreč nesramno draga. Daleč najcenejši obrok se dobi v McDonald's-u, ampak saj veste ... če prideš tako daleč, bi rad pokusil lokalne dobrote. Tako moraš s preizkušanjem kulinaričnih novosti počakati do prvega "pravega" kitajskega mesta. Vedeti je treba, da moraš na Kitajskem v večini mest vozovnice za vlak kupiti najmanj 3 dni pred načrtovanim odhodom, ker je to najpogostejša oblika prevoza. Vožnje so lahko dolge tudi do 36 ur brez prestopanja, kar za domačine ni nič nenavadnega.

V **Xia'n**, mesto glinenih vojščakov, sva prispela v vročem dopoldnevu. Še isti dan sva želela napredovati v smeri oddaljenega mesta Xiahe, ki leži na vznožju tibetanske planote. Ker pa so bili vsi sedeži na vlaku v njihino smer zasedeni za nekaj dni naprej, sva se odločila za kombinirano vožnjo z avtobusom. Na tak način sva namesto dveh dni za pot do najinega cilja porabila kar pet! Poleg dragocenega časa je šlo tudi precej živcev, saj te prebrisani Kitajci radi kadarkoli preliščijo. Tako moraš za v zahodno kitajsko provinco Gansu plačati poleg vozovnice še zavarovalno pristojbino 30 yuanov (900 sit - za tamkajšnje razmere dosti!), da te sploh spustijo na avtobus!

Po mukotrpnem večdnevem potovanju sva končno prispela v prikupno tibetansko mestece **Xiahe**, ki se je kasneje izkazalo za vrhunec najinega potovanja. Stisnjeno med hribe leži na nadmorski višini 3000 metrov in že sam vzpon do njega po razriti asfaltirani cesti nudi veličastne razglede na z bornim rastjem obrasle vršace. Na taki višini so vremenske razmere nepredvidljive in zelo ekstremne. Tudi poleti se lahko temperature spustijo do ledišča, zato velikokrat pridejo prav topla oblačila. Mesto, ki šteje nekaj tisoč prebivalcev, je tališče kitajske in nomadske kulture ter kulture Bližnjega vzhoda. V njem prevladujejo tri verske skupnosti. Najbolj številčni Tibetanci zasedajo južni del mesta, Muslimani severnega, Kitajci pa živijo nekje vmes.

Največji in najbolj zanimiv del mesta predstavlja budistični samostan Labrang. Je drugi največji budistični samostan izven Tibeta in eden izmed šestih najpomembnejših tibetanskih samostanov. Razdeljen je na bivalne prostore menihov in veliko število templjev. Na žalost je večina templjev za obiskovalce zaprta, nekatere izmed njih pa je mogoče obiskati pod budnim očesom menihov.

Poleg templjev je za popotnika zanimiva tudi romarska pot, ki se vije okoli samostana. Dolga je okoli 3 km, na njej pa stoji 1174 molilnih mlinčkov. Preprosti Tibetanci skušajo vsaj enkrat v življenju obiskati ta kraj. Romarji nekajkrat zapored obkrožijo celotno pot, medtem pa neprestano vrtijo molilne mlinčke. Vsak mlinček ponazarja eno molitev. Obiskala sva veliko dežel, srečala veliko različnih in prijaznih ljudi. A nikjer nisva srečala tako prijaznih, odprtih, poduhovljenih ljudi, kot tukaj. Spoznala sva veliko novih prijateljev, ki so nama skušali v nekaj dneh približati njihovo kulturo, običaje in način življenja.

Tibetancev je približno 6 milijonov, od tega jih kar nekaj živi izven pokrajine Tibet. Tako je največja tibetanska skupnost v Indiji, tibetansko vas pa najdemo tudi v Švici. Tibetanci se že vse od Kitajske okupacije borijo za samostojnost Tibeta, kar pa jim na žalost ne uspeva. V zadnjem času ne zagovarjajo več le samostojnosti ampak vsaj avtonomnost znotraj Kitajske. Tibetanci so zelo preprosti ljudje. Živijo v majhnih zidanih hišah, ometanih z blatom, ali pa kar v šotorih. Družine so številčne, med seboj močno povezane. Večinoma se preživljajo s kmetijstvom in živinorejo, v zadnjem času pa tudi s prodajanjem svojih tradicionalnih izdelkov. Otroci se lahko že zelo zgodaj pridružijo menihom. Nič nenavadnega ni, da poleg ostarelih menihov vidiš deset let stare fantiče v tradicionalnih oblačilih, poduhovljene, a kljub vsemu mladostno nagajive. V zadnjem času je možno tudi šolanje v večjih bližnjih mestih, a to si lahko privoščijo le redki izbranci.

dežela, v katero bi se neprestano vračal

Mestece Xiahe je prav gotovo vredno obiska tudi zaradi 34 km oddaljene **pokrajine Ganjia**. Pot do nje je težka in naporna, a hkrati vredna vsakega truda. Možna je samo z najemom lokalnega vodiča in vozila. Griči na nadmorski višini okoli 3500 metrov so poraščeni samo s travo, tu in tam lahko najdeš še kakšno planiko, tam se pase stotero glav jakov, koz in ovac. To je Ganjia, ena izmed redkih še nedotaknjenih pokrajin. Po travnikih so posejani šotori nomadov in prijazni kot so, te hitro povabijo na obisk. Šotori so preprosti, a lepo urejeni. Tam lahko pokusiš tibetanske tradicionalne jedi – tsampo, čaj z jakovim maslom in ostale dobrote. Komuniciranje je skoraj nemogoče. Ne znajo kitajsko, kaj šele angleško. Družine gojijo črede jakov, ki jim nudijo prav vse kar potrebujejo: topel kožuh za mrzle dni, mleko, meso, maslo, ki ga uporabijo za dodatek čaju in za sestavino za sveče, kruh in še bi lahko naštevali.

Kar težko je zapustiti Xiahe, saj gostoljubne Tibetance preprosto vzljubiš. Tokrat sva pravočasno rezervirala vozovnice in dobila postelji na vlaku za **Peking**. Namesto predvidenih 26 ur smo se vozili 30. Nič nenavadnega. Potovanje se je tako z bliskovito hitrostjo bližalo koncu. V Pekingu sva se spet navadila na urejeno, udobno življenje v velikem mestu, se po skoraj dveh mesecih spet naužila kruha in opravila nakupe. Seveda nisva mogla mimo Velikega zidu! Raziskala sva del, ki ni bil obnovljen in zato manj turistično oblegan. V tisti vlažni vročini je bilo vzpenjanje po grebenih, po katerih se vije najdaljši zid na svetu, milorečeno mučno. A vredno truda. Poleg čudovitega razgleda z vrhov je še lepši občutek, ko si spet v dolini natočiš ohlajeno pijačo in se čudiš vztrajnosti, ki te je gnala po tistih kilometre dolgih in ozkih stopničkih.

Res, Kitajska je dežela, ki te prevzame. Čeprav te marsikdaj vsestranska drugačnost spravi v obup, bi se tja, verjetno prav zaradi tega, neprestano vračal.

